

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.13.SGB.0-12.00-00-7/610- 336
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7/6241)

25-05-2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 24.04.2012 tarih ve 62666 sayılı yazınız.

İstanbul Milletvekili Sayın Sırrı Süreyya ÖNDER'e ait 7/6241 Esas No'lu yazılı soru önergesi Bakanlığımızca incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler ekte sunulmaktadır. Bilgilerinize arz ederim.

Faruk ÇELİK
Bakan

EK : 1 Yazı

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN SIRRI SÜREYYA ÖNDER'E AİT 7/6241 ESAS
NO'LU YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAP**

İş kazaları ile ilgili olarak, Teftiş Başkanlığı ile ilgili Grup Başkanlıklarına intikal eden ve 2012 yılı Mart ayı içerisinde meydana gelen ve ölümle sonuçlanan; Denizli ilinde 2, Muğla ilinde 4, İstanbul ilinde 19, Kocaeli ilinde 4 ve Gaziantep ilinde 2 kişinin ölümüne ilişkin iş kazalarının incelemesi için müfettiş görevlendirilmiş olup, görevli müfettişler tarafından iş kazaları ile ilgili incelemeler yapılmaktadır.

Kurumca yapılan inceleme sonuçlarına göre; işyerinde işçi sağlığı ve iş güvenliği ile ilgili tedbirlerin alınıp alınmadığı araştırılmakta, iş kazasının oluşumuna neden olduğu anlaşılan işverenler ile üçüncü kişiler hakkında (ilgili mevzuatında öngörülen sorumluluk hükümleri çerçevesinde) mali yaptırımlar yönüne gidilmektedir.

Bilindiği üzere 5510 sayılı Kanunun "İş kazasının tanımı, bildirilmesi ve soruşturulması" başlıklı 13'üncü maddesi gereğince bir işveren yanında çalıştırdığı işçinin iş kazası geçirmesi halinde durumu o yer yetkili kolluk kuvvetlerine derhal ve Sosyal Güvenlik Kurumunun ilgili ünitesine de en geç kazadan sonraki üç işgünü içinde bildirmek zorundadır. İş kazası eğer işverenin kontrolü dışındaki yerlerde meydana gelmişse, üç günlük bildirim süresi iş kazasının öğrenildiği tarihten itibaren başlamaktadır.

5510 sayılı Kanunun 21'inci maddesi gereğince ise iş kazası, belirtilen sürede işveren tarafından Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilmezse, bildirim tarihine kadar geçen süre için sigortalıya ödenecek geçici iş göremezlik ödeneği, Kurumca işverenden tahsil edilmektedir.

Diğer yandan Kuruma bildirilen olayın iş kazası sayılıp sayılmayacağı hakkında bir karara varılabilmesi için gerektiğinde, Kurum denetim ve kontrol ile yetkilendirilen memurları tarafından veya Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı iş müfettişleri vasıtasıyla soruşturma yapılabilmekte ve yapılan soruşturma sonunda yazılı olarak bildirilen hususların gerçeğe uymadığı ve olayın iş kazası olmadığı anlaşılmaması halinde, Kurumca bu olay için yersiz olarak yapılmış bulunan ödemeler, ödemenin yapıldığı tarihten itibaren gerçeğe aykırı bildirimde bulunanlardan, 5510 sayılı Kanunun 96'ncı madde hükmüne göre tahsil edilmektedir.

5510 sayılı Kanunun "İş kazası ve meslek hastalığı ile hastalık bakımından işverenin ve üçüncü kişilerin sorumluluğu" başlıklı 21'inci maddesi gereğince ise iş kazası ve meslek hastalığı, işverenin kastı veya sigortalıların sağlığını koruma ve iş güvenliği mevzuatına aykırı bir hareketi sonucu meydana gelmişse, Kurumca sigortalıya veya hak sahiplerine bu Kanun gereğince yapılan veya ileride yapılması gereken ödemeler ile bağlanan gelirin başladığı tarihteki ilk peşin sermaye değeri toplamı, sigortalı veya hak sahiplerinin işverenden isteyebilecekleri tutarlarla sınırlı olmak üzere, Kurumca işverene ödettilmektedir. İşverenin sorumluluğunun tespitinde kaçınılmazlık ilkesi dikkate alınmaktadır.

Yine aynı kanun maddesi gereğince çalışma mevzuatında sağlık raporu alınması gerektiği belirtilen işlerde, böyle bir rapora dayanılmaksızın veya eldeki rapora aykırı olarak bünyece elverişli olmadığı işte çalıştırılan sigortalının, bu işe girmeden önce var olduğu tespit edilen veya bünyece elverişli olmadığı işte çalıştırılması sonucu meydana gelen hastalığı nedeniyle, Kurumca sigortalıya ödenen geçici iş göremezlik ödeneği işverene ödettilir.

Diğer yandan 5510 sayılı Kanunun "Süresinde bildirilmeyen sigortalılıktan doğan sorumluluk" başlıklı 23'üncü maddesi uyarınca, sigortalı çalıştırmaya başladığının süresi içinde sigortalı işe giriş bildirgesi ile Kuruma bildirilmemesi halinde, bildirgenin sonradan verildiği veya sigortalı çalıştırıldığının Kurumca tespit edildiği tarihten önce meydana gelen iş kazası, meslek hastalığı, hastalık ve analık halleri sonucu, ilgililerin gelir ve ödenekleri Kurumca ödenmekte, fakat Kurumca yapılan ve ileride yapılması gerekli bulunan her türlü masrafların tutarı ile gelir bağlanırsa bu gelirin başladığı tarihteki ilk peşin sermaye değeri

tutarı, 5510 sayılı Kanunun 21'inci maddesinde belirtilen sorumluluk halleri aranmaksızın, işverene ayrıca ödettilmektedir.

Yine, İşçilerimizin hayatlarını kaybetmesi ile sonuçlanan iş kazaları ile ilgili olarak Bakanlığımız 2011/4 ve 2011/8 sayılı Genelgeleri kapsamında işlem yapılmaktadır. Bu kapsamda iş müfettişleri tarafından incelenen iş kazaları, meydana geliş sebepleri ve bunların bir daha meydana gelmemesi için alınabilecek önlemlerin tespitine yönelik olarak, işyeri çalışma şartları ve iş organizasyonu vb. konular dikkate alınmaktadır. Ayrıca yapılan inceleme teftişleri sonucu tespit edilen noksan hususlar için 4857 sayılı İş Kanunu'nda yer alan yaptırımlar da uygulanmaktadır.

2821 sayılı Sendikalar Kanununun amacı çalışma ilişkilerinde ekonomik ve sosyal hak ile menfaatlerini korumak ve geliştirmek üzere hizmet akdine dayanarak çalışan işçilerin sendikal örgütler kurmasını, söz konusu sendikalara üye olmasını ve üyelikten ayrılmasını düzenlemektedir.

Söz konusu Kanunun "İşkolları" başlıklı 60'ıncı maddesinde ise, işçi ve işveren sendikalarının kurulabilecekleri işkolları düzenlenmiştir. Göçmen işçi ayrımı yapılmaksızın tüm işçiler, işkolunda fiilen çalıştıkları sürece ilgili maddede düzenlenen 15 nolu inşaat işkolunda örgütlenebilirler.

Bakanlığımız tarafından 2009 yılında yayınlanan Çalışma Hayatı İstatistiklerine göre, ilgili işkolunda 761.326 kişi çalışmakta, işkolundaki herhangi bir sendikaya üye işçi sayısı ise 165.505'dir. İnşaat işkolunda sendikalaşma oranı ise yüzde 21.73'tür.

Bakanlığımız Temmuz 2011 tarihinden beri sosyal taraflarla işbirliği içinde çalışarak sendikal örgütlenmenin önündeki engellerin kaldırılması amacıyla Toplu İş İlişkileri Kanun Tasarısını hazırlamıştır. İşçi sendikaları ise hem sendikal örgütlenmenin gelişmesi hem de sendikalı çalışmanın işçilere sağlayacağı katkıları göz önünde bulundurarak işkollarında çalışanların sendikalara üye olmaları için gerekli örgütlenme çalışmalarını yürütmektedir.

